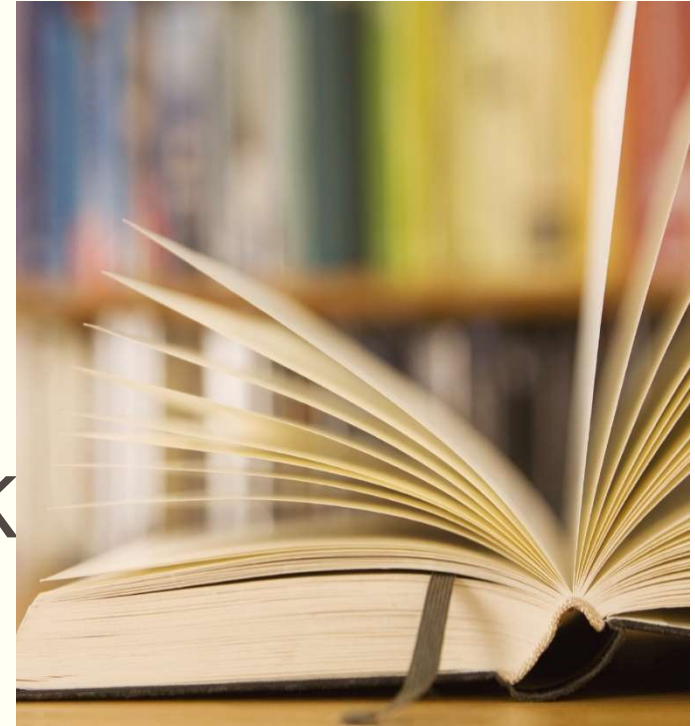

„DUNÁNTÚLI MANDULÁFA”
TEHETSÉGGONDOZÓ
PROGRAM AZ ÁLTALÁNOS
ÉS KÖZÉPISKOLÁS TANULÓK
SZÁMÁRA

Bencéné Fekete Andrea PhD
MATE Neveléstudományi Intézet

A tanulás – tehetséggondozás? napjainkban

- Az iskolai tehetséggondozás sok esetben tantárgyához kapcsolódik
- A tananyagban túlsúlyban vannak a verbális ismeretek
  - frontális osztálymunka – magolás
  - nem követel meg gondolkodást, kreativitást
  - a pedagógusok nem kedvelik azokat a diákokat, akik egyedi problémamegoldó stratégiákat alkalmaznak
- Az iskola nem használható tudást ad, nem nevel gondolkodásra – a tehetségek kibontakozására nem ad teret, visszaszorítja a kreatív, gondolkodó gyerekeket.

Paradigmaváltás

- a kompetenciaalapú, kritériumorientált, segítő pedagógiára történő ráhangolódást
- a pedagógus szerepének átalakulása
  - központi ismeretközlő helyett - tanulásirányító, segítő
  - a tanulók önálló, kooperatív ismeretszerző és feldolgozó tevékenységének biztosítása, feltételek megteremtése
  - az egyéni adottságok, képességek felfedezése – egyéni támogatás a tehetséggondozásban

A tehetséggondozás nehézségei

- frontális osztálymunkára alkalmas teremek
- 45 perces órakeret
- pedagógusok szemléletmódja
  - dolgozat a tudás mérője
  - csend legyen a teremben
- tananyagot kell elvégezni, nem tudást megszerezni

Csoportélmény a tehetséggondozásban

- közös tevékenység, élmény, megtapasztalás
- közösen elért siker – motiváló hatás
- heterogén mikrocsoportok (2-6)
- valódi csoportmunka, közös felelősségvállalás
  - különböző képességű, eltérő kulturális háttérrel rendelkező,, különböző nemű, esetleg eltérő életkorú tanulók eredményesen dolgoznak együtt
  - együttműködő közösségi tér alakul ki, ahol a kooperatív technikák alkalmazásával minden gyermek számára lehetőség nyílik a személyes együttműködő megnyilvánulásra és a sikerre

A kutatáson alapuló tanulás

- tanulás/tanítás olyan pedagógia, amely lehetővé teszi, hogy a tanulók átéljék a tudásalkotást
- a kutatás által stimulált tanulás tanuló-centrikus,
- új út az önszabályozó tanulás felé
- fejlődnek a tanulók kutatási készségei
- motiváltak lesznek az egész életen át tartó tanulásra
- előnyös a pedagógusok számára is, mivel lehetővé teszi a tanítás és a kutatás integrációját
- növeli a tanítási sikerélményt

A kutatás elsajátítása kisiskolás korban

- kisiskolás korban meg kell ismerkedni a kutatómódszertan alapjaival
- első lépés az alkotó pedagógiai légkör kialakítása, a motiváció felkeltése
- a megfelelő téma felkutatása, amely felkelti a kíváncsiságot, az életkornak megfelelő
- egyéni téma felkutatására legalkalmasabb módszer a kerekasztal beszélgetés,
  - ahol vegyes életkorú tanulók és mentorok
  - kötetlen beszélgetés egy kis tea és sütemény mellett
- alsó tagozatosok - ismeretterjesztő tanulmányok
  - a házi kedvenceik bemutatása,
  - kedvenc olvasmányaik elemzése,
  - hobbiik,
  - sportjaik történetének felkutatása, tudományos háttérének feltárása,
  - a környezetükben élő példaképek,
  - híres emberek bemutatása.
- A felső tagozatosok már gyakran választanak kutatási témákat a természet- és társadalomtudomány területéről

Dunántúli Mandulafa Ifjú Kutatók Tehetséggondozó Programja

- Az egyetemi oktatók segítik a pedagógusokat a diákok felkészítésében
- Kutatásmódszertani workshopot tartanak az érdeklődő pedagógusoknak
- Témaválasztó napot a diákoknak
- Közös műhelymunka
- Egyetemi laborok, kutatóhelyek látogatása - Kutatók Éjszakája
- Egyéni konzultáció
- Kiemelt figyelmet fordítanak az életkori sajátosságoknak megfelelő kutatásmódszertani alapok elsajátítására

A pedagógus szerepe a kutatáson alapuló tanulásban

- örök dilemma, hogy egy új eredmény megszületésekor milyen mértékben lehet részese a pedagógus vagy a szülő a tevékenységnek
- nem a tanár kutat, és a diák adja elő az eredményeket, hanem a diákok végzik a kutatási tevékenységet, a pedagógusok irányításával, segítő tanácsaik nyomán
- A pedagógus iskolai tevékenysége lehet adaptálás,
  - mely során, egy már meglévő anyagot átalakít át saját munkájához.
- Létrehozhat új, eredeti alkotást is,
  - amely egy konkrét tevékenységéhez kapcsolódik
  - egyéni alkotás, saját készítésű mérőeszköz, oktatási segédeszköz
- A kis kutatások mindig közös alkotási tevékenység eredményeként születnek meg, amely a tanuló, pedagógus által irányított önálló, kreatív tevékenysége.
- Az innovatív légkör mellett kiemelkedő szerepe van a pedagógus tudásának, kutatómódszertani, tudományterületi felkészültségének, és mindezek mellett motiváltságának

Lépésről - lépésre

- a témán belül a probléma meghatározása,
  - a „mit kutassak” kérdése
  - a kutatási kérdések és a hipotézisek megfogalmazása
- kutatási terv elkészítése, mely szintén közös ötletbörze eredménye
  - az adatgyűjtés szakaszában fel kell kutatni az összes lehetséges információt, amely a kutatási témához kapcsolódik
- A szakirodalom feldolgozási módszerét is el kell sajátítani már a kezdetek kezdetén, hogy később ne kelljen a hibás beidegződéseket korrigálni.
  - műhelymunka keretében zajlik,
  - színes cédulákra kerülnek fel először a könyvek, cikkek adatai,
  - majd ezt követi a lényeg kiemelése, lejegyzetelése, és a forrás megjelölése a papíron.
  - az elméleti háttéranyag összeszerkesztése egy nagy falon történik, vagy a földön ahol a színes cédulák egymás mellé kerülnek, és tetszőlegesen, könnyen átszerkeszthető a sorrend.
  - a színes cédulák közé fehér papíron kerülnek a sorba az összekötő saját gondolkodások, melyeket végül már csak le kell jegyezni.
- Az ilyen módon történő szakirodalom-feldolgozás a gyerekek számára játék, de ez által elsajátítják a tudományterület hivatkozási szabályait.

Kitartó közös munka

- újabb közös ötletbörze
  - megvitatásra, elemzésre kerülnek az összegyűjtött információk,
  - az eredmények tükrében kerül sor a kutatás további irányának meghatározása, a módszer kiválasztása.
- A végső fázisban történik a következtetések és a jövőbeni javaslatok megfogalmazása a kutatási problémafelvetés és az eredmények tükrében.
- A kutatómunka során szubjektív alkotások jönnek létre, melyek túlmutatnak az életkor szerinti releváns iskolai tananyagon, fellelhető a tanulók problémaérzékenysége, illetve eredeti gondolatok jelennek meg
- kutatás, meg kell tanulni a gyerekeknek előadássá formálni, prezentációt készíteni
  - a műhelymunka során először idősebb kutatótársaikat hallgatják meg a kisebbek, ezt követően közösen készülnek el az első előadások, lépcsőről-lépcsőre, kis csoportokban, ahol egymás alkotásait véleményezik a gyerekek, kooperatívan segítik egymás munkáját
- Az első próba előadásokat követően kerül sor a vitakultúra elsajátítására. Először meg kell tanulni kérdéseket alkotni, majd ezt követően tudományos válaszokat adni, illetve a kérdést udvariasan elhárítani.

Dunántúli Mandulafa” mandulaképző konferencia

- célja, hogy már kisiskolás korban fejlődjön a gyerekek önálló gondolkodása és tudományos kreativitása
- ifjú kutatók, általános-, középiskolások és egyetemisták előadásai hallhatók, majd egy kötetben megjelennek az első publikációk

Az első publikációk

Minden évben a legsikeresebb kutatásokból publikációk készülnek.

- Alsó tagozat: 3-5 oldalas írás - irodalomjegyzékkel
- Felső tagozat: 5-8 oldalas tanulmány – irodalomjegyzékkel és hivatkozással
- Középiskolások 10-12- oldalas tanulmány elméleti és kutatómódszertani háttér bemutatásával, hivatkozással
- Szakképzés – a szakma sajátosságait figyelembe véve, a gyakorlat szemléltetését az elméleti háttér bemutatásával együtt.

- Kötetek és eredmények az alábbi linken elérhetők:

<https://nevelestudomany.uni-mate.hu/dun%C3%A1nt%C3%BAli-mandulafa>

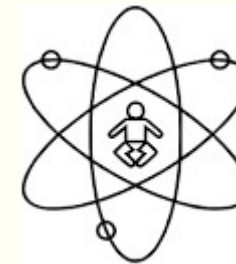
Kapcsolódási pontok a tehetséggondozásban

- **KGyTK - Kutató Gyerekek Tudományos Konferenciája**

- **TUDOK – Kutató Diákok Mozgalma**

- **TDK – Tudományi Diákköri konferencia**

Záró gondolatok

- a pszichológusok véleménye megoszlik abban a tekintetben, hogy szükség van-e már az általános iskolában a kutatómódszertan elsajátítására
- gyakorlat azonban azt igazolja, hogy a gyerekek
  - megtanulják tudatosan, lépésről-lépésre logikusan felfedezni a világot,
  - magyarázatot találni a környezetünk történéseire, folyamataira
  - megtanulnak gondolkodni, felelősséget vállalni saját munkájukért
  - nem fogadják el kétségek nélkül a készen kapott, esetleg alaptalan információkat
- kételkednek, felfedeznek, és feltevéseiket megtanulják bizonyítani
- A versenyek győzteseit már több helyre hívják előadni.

Köszönöm szépen a megtisztelő
figyelmet!

Bencéné Fekete Andrea

bencene.fekete.aniko.andrea@uni-mate.hu

